

ОПЫТ ОРГАНИЗАЦИИ ИНДИВИДУАЛЬНОГО РАБОЧЕГО МЕСТА ЛУЧЕВОГО ДИАГНОСТА

Ребенков С.О.

Детская клиническая больница №7, г. Киев

Вступление. Многие диагностические отделения испытывают острую необходимость в персональных рабочих станциях, небольших PACS серверах, станциях для записи дисков и др. В данном исследовании представлены индивидуальные наработки по решению подобных задач в условиях отделений бюджетных организаций. Опыт может быть полезен как для предприятий, так и для отдельных врачей разных специальностей, контактирующих с диагностическими изображениями.

Цель. Повысить эффективность и расширить диагностический потенциал рентгенолога и других операторов рабочей станции, предоставить качественный и функциональный рабочий инструмент для эффективной работы без стресса. Минимизировать затраты и сделать доступным для обычного врача аналог дорогих радиологических рабочих станций. Расширить спектр вариантов представления диагностических данных.

Методы. Были проанализированы наиболее популярные альтернативные диагностические программы, в том числе E-Film, RadiAnt, Sante Dicom Viewer, исключая оригинальные рабочие станции производителей аппаратуры, в срезе выполнения наиболее частых задач отделения лучевой диагностики.

Рассмотрена проблематика построения информационной сети диагностического отделения и организации индивидуального рабочего места врача.

Результаты. Наиболее удобным вариантом рабочего места предлагается тандем из персонального компьютера с ОС WINDOWS для базы описаний и ПК с MacOS с ПО «Osirix» или «Horos» для просмотра, переформатирования, хранения и экспорта изображений. Каждый компьютер имеет свой монитор, мышь, клавиатуру. ПК с ОС WINDOWS и текстовым редактором или базой данных используется как средство формирования заключений, нетребователен к оборудованию, для этих целей может использоваться любой компьютер. ПК с MacOS с ПО «Osirix» или «Horos» требует подбора комплектующих, основным компонентом которых является современный процессор Intel core i3/i5/i7 4-6 и достаточный объем оперативной памяти, а также монитор 24-27 с диагональю дюймов, с разрешением от 1920x1080 и выше; клавиатура его используется как консоль оператора рабочей станции с возможностью привязки инструментов программы к комбинациям клавиш. Предложены варианты организации подобных систем относительно малыми средствами. Приблизительная стоимость новой рабочей станции с монитором начинается с 500 \$ и может варьировать как в меньшую, так и в большую стороны, в зависимости от потребностей и энтузиазма заинтересованного лица.

Заключение. Правильная организация работы отделения лучевой диагностики позволяет существенно повысить продуктивность и снизить стрессовую нагрузку на персонал. Рабочее место врача является одним из основных компонентов диагностической цепи в отделении и должно соответство-

вать возрастающим запросам в условиях постоянного роста информационных технологий.

Ключевые пункты:

— Врач-рентгенолог во время работы должен иметь индивидуальное на современном уровне технически оснащенное рабочее место.

— В условиях тяжелой финансово-экономической ситуации в Украине, значительных административных проблем в медицине зачастую доктор должен позаботиться о себе сам.

— Возможна организация недорогого индивидуального рабочего места на базе бесплатного программного обеспечения «Horos», аналогичного широкоизвестной «Osirix».

МРТ И ПЭТ/КТ В ДИАГНОСТИКЕ РАКА ШЕЙКИ МАТКИ: РОЛЬ, ДОСТОИНСТВА И НЕДОСТАТКИ

Сакович Р.¹, Кенигсберг К.², Березовский А.³

¹Республиканский центр позитронно-эмиссионной томографии, г. Минск

²Минский городской клинический онкологический диспансер, г. Минск

³Онкологический центр Аджарской автономной республики, г. Батуми

Рак шейки матки занимает около 15 % среди всех онкологических заболеваний женщин и второе место среди причин женской смертности от рака в развивающихся странах. Карцинома шейки матки является относительно медленно прогрессирующим заболеванием, склонным к инвазии во влагалище, параметрий и маточно-крестцовые связки. Мочевой пузырь, прямая кишка, тазовые и парааортальные лимфатические узлы могут быть поражены в более поздних стадиях заболевания.

Стадирование, рекомендованное Международной федерацией гинекологии и акушерства (FIGO), на сегодняшний день широко используется для планирования терапии и посттерапевтического наблюдения. Однако стадирование по FIGO, основанное на клинической оценке, показало свою неточность в оценке актуального распространения неопластического процесса. С 2009 года в рекомендациях по стадированию FIGO методы визуализации являются рекомендованными.

На сегодняшний день среди разнообразия методов лучевой диагностики при раке шейки матки наиболее широко применяется ультразвуковая диагностика. К сожалению, УЗИ имеет ряд недостатков при оценке локального распространения, регионарных лимфатических узлов, а также дифференциальной диагностике постлучевых/постоперационных изменений и рецидивов.

Цель доклада. Демонстрация возможностей магнитно-резонансной томографии в локальной оценке распространения карциномы шейки матки с привязкой к классификации FIGO. Объяснить преимущества ПЭТ/КТ при ложноположительных результатах МРТ; продемонстрировать возможности ПЭТ/КТ для TNM-стадирования, а также слабые стороны ПЭТ. Разбор случаев рака шейки матки с применением как МРТ, так и ПЭТ/КТ.

Обсуждение возможных сложностей, с которыми можно столкнуться при использовании МРТ при

стадировани, оценке результатов лечения, рестадировани.

Выводы. Комплексное использование МРТ и ФДГ ПЭТ/КТ в трудных ситуациях позволяет значительно повысить чувствительность в выявлении метастатической аденопатии; достоверно дифференцировать постлучевые изменения с локальными рецидивами; достовернее отслеживать результаты химио/лучевой терапии. Методы дополняют друг друга в оценке постоперационных изменений.

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДАНИХ МАГНІТНО-РЕЗОНАНСНОЇ ТОМОГРАФІЇ ДЛЯ ПЛАНУВАННЯ ПРОМЕНЕВОЇ ТЕРАПІЇ У ХВОРИХ НА РАК ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ

Сафронова О.В., Удатова Т.В., Кметюк Я.В.

КЛ «Феофанія» ДУС,

Всеукраїнський центр радіохірургії, м. Київ

Вступ. При місцевопоширеному раку передміхурової залози (РПЗ) та, за наявності протипоказань до оперативного втручання, – при локалізованій формі, дистанційна променева терапія (ДПТ) є основним радикальним методом лікування. Після впровадження класифікації А. D'Amico (1998) по групах ризику Європейська школа терапевтичних радіотерапевтичних онкологів (ESTRO) сумісно з Європейською асоціацією урологів (EAU) визначили рекомендації про доцільність ескалації дози у пацієнтів високого ризику з пролонгацією гормонотерапії до двох-трьох років. Для встановлення діагнозу для визначення групи ризику та вибору адекватної тактики лікування необхідно точно оцінити ступінь поширеності пухлинного процесу. У 1981 році J. McNeal описав зональну анатомію передміхурової залози, що мало велике значення для діагностування патологічних процесів у цьому органі за даними магнітно – резонансної томографії (МРТ). Застосування програм придрушення жиру, а також внутрішньовенних парамагнітних контрастних речовин, які містять гадоліній, дало змогу значно підвищити діагностичну точність методу.

Мета. Метою нашої роботи був зіставлений аналіз даних, отриманих при біопсії простати та МРТ малого таза з контрастним підсиленням у пацієнтів, хворих на РПЗ, для визначення груп ризику. Також ми оцінювали можливості МРТ для допомоги в плануванні променевої терапії.

Матеріали та методи. Нами був впроваджений комплексний підхід для стратифікації 174 пацієнтів, хворих на РПЗ, за групами ризику: контроль ініціального рівня простатичного специфічного антигену (ПСА) в сироватці крові, оцінка результатів біопсії з уточненням гістопатологічного індексу за Глісоном та даних МРТ малого таза для визначення тактики подальшого лікування.

Результати досліджень та їх обговорення. За даними аналізу рівня ініціального ПСА та даних біопсії, розподіл пацієнтів за групами ризику ставив: 24 (13,8) пацієнтів низького ризику, 58 (33,3%) проміжного ризику та 92 (52,9%) — високого ризику. Під час оцінки даних МРТ виявлено повне співставлення у пацієнтів низького та високого ризику та певні розбіжності в групі пацієнтів проміжного ризику. Незважаючи на відсутність ознак за даними біопсії, при інтерпретації МРТ виявлені: вихід за межі кап-

сули у 8 (14,8%) пацієнтів та наявність інвазії в сім'яні міхурці у 6 (11,1%) хворих, у 4 із них були виявлені зміни в лімфатичних вузлах малого таза вторинного генезу. Тобто, 14 (25,9%) пацієнтам із групи проміжного ризику було змінено групу на «високий ризик» та внесені корективи у програму лікування у вигляді ескалації дози променевої терапії (до 80,0 Гр), а також пролонгації режиму гормонотерапії (зміна строків з 6 місяців до 2 років). Важливою ознакою за даними МРТ для планування променевої терапії та вибору режиму фракціонування була наявність супутньої доброякісної гіперплазії передміхурової залози. При великих розмірах, коли передміхурова залоза вдавалась у просвіт сечового міхура більш ніж на 0,8 см, а її об'єм перевищував 80 см³, лікування проводилось класичним фракціонуванням з РОД по 2,0 Гр до СОД на передміхурову залозу 74,0-80,0 Гр, СОД на лімфатичні вузли малого таза – від 46,0 до 50,0 Гр. При невеликих розмірах, коли передміхурова залоза вдавалась у просвіт сечового міхура менш ніж на 0,8 см, а її об'єм не перевищував 80 см³, – лікування проводилось з гіпофракціонуванням за методикою інтегрованого бусту з РОД на передміхурову залозу 2,5 Гр до досягнення СОД 67,5-70,0 Гр (що ізоєфективно 76,0-80,0 Гр стандартного фракціонування) з одночасним опроміненням лімфатичних вузлів малого таза до 46,0-50,0 Гр. Діагностична МРТ набагато підвищувала точність оконтурювання у плануючій системі через можливість чіткого розмежування пухлинного вогнища при використанні методики суміщення зображень (fusion).

Висновки. Застосування МРТ малого таза з контрастним підсиленням у комплексі з визначенням рівня ПСА в сироватці крові та даними біопсії створюють можливість точного стадіювання пухлинного процесу у пацієнтів хворих на РПЗ. Особливо це актуально у пацієнтів, проміжного ризику через існуючий ризик хибнопозитивних результатів біопсії та можливої заниження стадії, що призводить до вибору неправильної тактики лікування. У нашому дослідженні у 25,9% пацієнтів була змінена програма лікування: у вигляді ескалації дози променевої терапії (з 76,0 до 80,0 Гр) та зміни строків проведення тривалої гормонотерапії (з 6 місяців до 2 років). Використання даних МРТ малого таза допомагало у виборі персоналізованої тактики лікування при плануванні променевої терапії через можливість точного оконтурювання запланованого об'єму опромінення, вимірювання об'єму передміхурової залози та визначення необхідного режиму фракціонування дози.

РЕЗУЛЬТАТИ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА ПУХЛИНИ ГОЛОВИ ТА ШИЇ З ВИКОРИСТАННЯМ РАДІОХІМІОТЕРАПІЇ В РІЗНИХ РЕЖИМАХ ФРАКЦІОНУВАННЯ ДОЗИ ОПРОМІНЕННЯ

*Старенький В.П., Сухіна О.М., Артюх С.В.
Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва
НАМНУ, м. Харків*

Вступ. Незважаючи на розробку нових технологій променевої терапії, результати лікування хворих на рак голови та шиї залишаються далекими від задовільних, що привело вчених до розробки нових схем хіміопроменевої терапії з використанням нетрадиційних режимів фракціонування дози опромінення.